

Bruselj, 18. julij 2025
(OR. en)

11777/25

DEVGEN 131
COHAFA 71
ACP 77
RELEX 1036
SUSTDEV 58
COHOM 129
SAN 474
FAO 34

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Datum:	18. julij 2025
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	10216/25 + ADD 1
Zadeva:	Krepitev odpornosti partnerskih držav z zunanjim delovanjem EU – sklepi Sveta (18. julij 2025)

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o krepitvi odpornosti partnerskih držav z zunanjim delovanjem EU, ki jih je Svet odobril na 4114. seji 18. julija 2025.

Sklepi Sveta o krepitvi odpornosti partnerskih držav z zunanjim delovanjem EU

UVOD

1. Svet zaskrbljeno opaža vse večje svetovne izzive in njihov negativni vpliv na mednarodne razmere na področju pomoči in mednarodne razvojne sisteme. V zvezi s tem ostaja EU – kot največja donatorka uradne razvojne pomoči na svetu – zanesljiva partnerica, ki je zavezana krepitvi odpornosti po vsem svetu.
2. Svet priznava, da je zaradi spreminjajočih se geopolitičnih razmer, v katerih konflikti in nestabilnost vodijo v skrajno revščino na globalni ravni, skupaj s trenutnimi omejitvami glede financiranja, treba bolj strateško uporabljati razpoložljiva sredstva in se nadalje osredotočati na preobrazbeni pristop, katerega cilj je vključiti ukrepe za preventivo, stabilizacijo, mir, predvidevanje in krepitev odpornosti. Za to pa morajo partnerske države prevzemati odgovornost in se trajna angažiranti na podlagi razumevanja lokalnih in kulturnih občutljivosti.
3. Svet opozarja na svoje sklepe o strateškem pristopu k odpornosti pri zunanjem delovanju¹ in na zavezo, da bo z vzajemno koristnimi intervencijami še naprej podpiral partnerske države pri krepitvi odpornosti, saj je to ena od prednostnih nalog zunanjega delovanja EU. Priznava, da so mir, blaginja in varnost EU in njenih držav članic vse bolj prepleteni z mirom, blaginjo in varnostjo naših partneric. Vključevanje pripravljenosti v zunanje delovanje skladno s strategijo za unijo pripravljenosti, predstavljeno 26. marca 2025, in krepitev odpornosti naših partneric prispevata k večji odpornosti same EU. Razvoj vzajemne odpornosti skupaj s partnericami prispeva tudi k boju proti kibernetским in hibridnim grožnjam, kot so dezinformiranje ter tuje manipuliranje z informacijami in vmešavanje.

¹ ST 14191/17, Strateški pristop k odpornosti pri zunanjem delovanju EU – Sklepi Sveta (13. november 2017).

4. Svet ponovno izjavlja, da je zavezan spoštovanju vseh vrednot EU, vključno z mednarodnim pravom in mednarodnim humanitarnim pravom. Poleg tega potrjuje, da so EU in njene države članice odločene učinkovito izvajati Agendo 2030 ter nadaljnje podpirati učinkovit in vključujoč multilateralizem.

STANJE

5. Svet poudarja potencialno preobrazbeno moč, ki jo ima krepitev odpornosti pri pospeševanju napredka na področju razvoja in podpiranju stabilnosti. Opozarja, da je treba dati prednost sodelovanju s partnerskimi državami, izhajajoč iz odgovornosti in prevzemanja le-te ter na skupnih vrednotah in zavezanosti dolgoročnim ciljem na področju trajnostnega razvoja. Za uresničitev teh ciljev bo ključnega pomena izvajanje naložb in intervencij na ključnih področjih:
 - a. Odpornost je treba okrepiti na vseh ravneh – individualni, skupnostni, nacionalni, regionalni in mednarodni. Podpora odpornosti poganja konvergenco v prid tistim, ki so v največjem zaostanku.
 - b. Svet poudarja, da so vključujoče, transparentne, neodvisne in odgovorne javne institucije ključne za krepitev dolgoročne odpornosti na vseh ravneh.
 - c. Civilna družba in skupine znotraj skupnosti so pomembni razvojni in humanitarni partnerji. Ženske in mladi imajo kot vodje in nosilci sprememb ključno vlogo pri krepitvi odpornosti. Naložbe v krepitev zmogljivosti takih akterjev pomagajo pri odzivanju v prvi liniji, kadar izbruhnejo humanitarne krize.
 - d. Svet nadalje izpostavlja pomen, ki ga imajo medijska svoboda in pluralnost, boj proti dezinformacijam in krepitev medijske pismenosti pri podpiranju ozaveščenega in odpornega državljskega prostora, kar državljanom in državljkam omogoča, da se dejavno udeležujejo demokratičnih procesov in nadzirajo delovanje institucij.

- e. Svet ponovno poudarja, da je polno zavezan podpiranju in izvajanju mednarodnega okvira za enakost spolov, zagotavljanju, da se brez izjeme uresničujejo človekove pravice za vse ženske in dekleta, ter opolnomočenju žensk in deklet, kar naj bo samo po sebi cilj in hkrati gonilo trajnostnega razvoja; tozadevno je seznanjen z akcijskim načrtom EU za enakost spolov III, ki sta ga sprejela Komisija in visoki predstavnik Evropske unije, predsedstvo pa pozdravilo v zadevnih sklepih.
- f. Svet poudarja zelo pomembno vlogo, ki jo imajo znanost, tehnologija in inovacije kot ključni dejavniki, ki omogočajo krepitev odpornosti in trajnostnosti.
- g. Svet opozarja, da so varna, zaupanja vredna, odporna, vključujoča, dostopna, razpoložljiva in cenovno ugodna digitalna infrastruktura in rešitve za povezljivost ter internetna svoboda in krepitev kibernetских zmogljivosti odločilni dejavniki za gospodarski in socialni napredek ter za razvojne priložnosti.
- h. Svet priznava pomen, ki ga imajo zmanjševanje tveganja nesreč, vnaprejšnje ukrepanje in pripravljenost na nesreče pri reševanju in ohranjanju življenj ter vzdrževanju dobrega počutja in dostojanstva, pa tudi pri zmanjševanju humanitarnih potreb, prilagajanju podnebnim spremembam ter zaščiti razvojnih dosežkov in možnosti preživljanja.
- i. Svet opozarja na svoje sklepe o vodi pri zunanjem delovanju EU², poziva k obnovitvi prizadevanj za uresničitev cilja trajnostnega razvoja št. 6 in poudarja, da je treba podpirati celostno gospodarjenje z naravnimi viri in okrepiti globalno ukrepanje EU za večjo odpornost v zvezi z vodo skladno z evropsko strategijo za odpornost v zvezi z vodo³.

² ST 14108/21, Vprašanje vode pri zunanjem delovanju EU – Sklepi Sveta (19. november 2021).

³ ST 9932/25, Evropska strategija za odpornost v zvezi z vodo, sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij (4. junij 2025).

- j. Svet izpostavlja, da je treba vsem zagotoviti socialno zaščito, ki bo odzivna na pretrese, saj je to ključno za povečanje odpornosti prizadetega prebivalstva. Kadar koli bi bilo izvedljivo, bi bilo treba v okviru humanitarne pomoči, ob spoštovanju humanitarnih načel, preučiti povezave z nacionalnimi sistemi socialne zaščite, da bi se na ta način okrepili lokalne zmogljivosti in prevzemanje odgovornosti, spodbujalo usklajevanje in ustvarjali temelji za trajne rešitve, namenjene prizadetemu prebivalstvu.
- k. Svet poudarja, da sta v središču prizadevanj za odpornost izobraževanje in vseživljenjsko učenje. Opozarja na pomen izobraževanja za vse, na vseh stopnjah razvoja otrok in v vseh kriznih razmerah, pa tudi na pomen, ki ga imajo programi poklicnega in strokovnega izobraževanja in usposabljanja pri spodbujanju trajnostnega razvoja ter izkoreninjenju skrajne revščine in lakote.
- l. Svet poudarja, da so vključujoče, transparentne in odgovorne institucije nujne za krepitev dolgoročne odpornosti na vseh ravneh. Partnerske države morajo same pripraviti in izvesti potrebne reforme, EU pa bi morala dati prednost dolgoročni krepitvi zmogljivosti, ob zavedanju, da je utrditev nacionalnega strokovnega znanja in izkušenj bistvenega pomena, da bi države lahko oblikovale in izvajale lastne reforme, tudi v finančnem sektorju.
- m. Svet opozarja na svoje sklepe o okrepitvi podpore svetovni prehranski varnosti in prehrani v okviru pristopa Ekiye Evropa⁴, skladno z vrhom „Prehrana za rast“, ki je potekal konec marca 2025 v Parizu. Nadalje v skladu z vizijo EU za prehrano in kmetijstvo poziva k podpiranju partnerskih držav v zvezi z njihovo prehransko suverenostjo, odpornostjo in trajnostnostjo, ob zagotavljanju dostopa do varnih, cenovno ugodnih, visokokakovostnih in hranljivih živil za vse.

⁴ ST 16901/24, Okrepitev podpore Ekiye Evropa svetovni prehranski varnosti in prehrani – sklepi Sveta (16. december 2024).

- n. Svet opozarja na svoje sklepe „Globalna zdravstvena strategija EU – Boljše zdravje za vse v spreminjajočem se svetu“⁵ in na svoje sklepe o Posebnem poročilu Evropskega računskega sodišča št. 18/2024⁶; obenem je še vedno odločen podpirati odporne zdravstvene sisteme.
- o. EU ostaja zavezana spodbujanju, varstvu in spoštovanju vseh človekovih pravic ter doslednemu in učinkovitemu izvajanju Pekinških izhodišč za ukrepanje ter akcijskega programa Mednarodne konference o prebivalstvu in razvoju, pa tudi sklepnih dokumentov konferenc o njunem pregledu; v zvezi s tem se bo še naprej zavzemala za spolno in reproduktivno zdravje in pravice. Ob upoštevanju tega znova potrjuje zavezanost spodbujanju, varstvu in uveljavljanju pravice vsakega posameznika, da ima popoln nadzor nad vsem, kar je povezano z njegovo spolnostjo ter spolnim in reproduktivnim zdravjem, ter da o tem odloča svobodno in odgovorno, brez diskriminacije, prisile in nasilja. Nadalje izpostavlja, da je v zvezi s spolnim in reproduktivnim zdravjem potreben vsesplošen dostop do kakovostnih in cenovno dostopnih celostnih informacij, izobraževanja, vključno s celostno spolno vzgojo, ter zdravstvenih storitev.
- p. Svet, opozarjajoč na svoje sklepe o Posebnem poročilu Evropskega računskega sodišča št. 17/2024, pozdravlja sedanja prizadevanja za boj proti nedovoljenim migracijam, tudi s celovitimi in strateškimi partnerstvi v dialogu z državami izvora in tranzita ter namembnimi državami. Čeprav razvojno sodelovanje že prispeva k odpravljanju temeljnih vzrokov za nedovoljene migracije, bi bilo treba v okviru zunanjega delovanja EU te vzroke prednostno obravnavati z inovativnimi pristopi ter fokusirano, usklajeno in celovito, pri tem pa podpirati gospodarske obete za trajnostne možnosti preživljanja lokalnih skupnosti v regijah izvora in pomagati državam gostiteljicam.

⁵ ST 5908/24, Globalna zdravstvena strategija EU – Boljše zdravje za vse v spreminjajočem se svetu – sklepi Sveta (29. januar 2024).

⁶ ST 9395/25, Posebno poročilo Evropskega računskega sodišča št. 18/2024 z naslovom „Finančna podpora EU zdravstvenemu sistemu v izbranih partnerskih državah – Skladna s splošnimi strateškimi cilji, vendar sta bila usklajevanje in trajnostnost ukrepov pomanjkljiva“ – sklepi Sveta (26. maj 2025).

6. Svet opozarja na svoje sklepe o uresničevanju povezave med humanitarnim delovanjem in razvojem⁷ ter na sklepe o zmanjševanju tveganja nesreč v zunanjem delovanju EU⁸, obenem pa poudarja, da morajo mednarodni akterji prispevati h krepitvi odpornosti v okviru povezave med humanitarnim delovanjem, razvojem in mirom.

POGLED V PRIHODNOST/NASLEDNJI KORAKI

7. Svet poziva Komisijo, naj v sedanje načrtovanje programov v okviru svojega humanitarnega, stabilizacijskega, razvojnega in mirovnega ukrepanja še naprej vključuje pristop, usmerjen v odpornost. H krepitvi odpornosti je treba pristopati trajnostno in celostno, pri tem pa se opirati na podrobno analizo lokalnih razmer in obravnavati tako osnovne ranljivosti kot tudi sposobnost vzdržati vse pogostejše in resnejše pretese.
8. Uradna razvojna pomoč, tudi tista, ki se usmerja prek mednarodnih finančnih institucij, bo še naprej imela ključno vlogo pri razvojnem sodelovanju. Svet poudarja, da je treba prožna, strateška in katalitična sredstva pridobiti iz najrazličnejših finančnih virov, ki so na voljo, ter od raznoraznih razvojnih akterjev in zasebnega sektorja. Priznava potencial, ki ga imajo inovativni mehanizmi financiranja, na primer mobilizacija zasebnih sredstev, in Komisijo spodbuja, naj dodatno preuči te instrumente. Obenem izpostavlja, kako zelo pomembno je podpirati partnerske države, da bi izboljšale mobilizacijo domačih prihodkov in okrepile institucionalne zmogljivosti za dobro upravljanje javnih financ. Priznava, da je treba obstoječe in inovativne vire financiranja uporabiti za podporo najranljivejših držav pri krepitvi odpornosti proti specifičnim pretresom, zlasti podnebnim.

⁷ ST 9383/17, Uresničevanje povezave med humanitarnim delovanjem in razvojem – sklepi Sveta (19. maj 2017).

⁸ ST 14463/22, Zmanjševanje tveganja nesreč v zunanjem delovanju EU – sklepi Sveta (28. november 2022).

9. Svet meni, da je Global Gateway ena glavnih strategij za zunanje delovanje EU, in ceni njen prispevek k doseganju trajnostnega razvoja v partnerskih državah prek naložb v trajnostno, odporno in visokokakovostno infrastrukturo v okviru vzajemno koristnih in enakopravnih partnerstev. Poziva k nadaljnjemu izvajanju te strategije v duhu Ekipa Evropa skladno z interesi, ki so skupni EU in partnerskim državam, ter na podlagi naložbenih prednostnih nalog strategije, ki so: digitalizacija, podnebje in energija, promet, zdravje, izobraževanje in raziskave. S poudarkom na ključnih vrednostnih verigah in strateških koridorjih ugotavlja, kako pomembno je povečati naložbe strategije Global Gateway v okviru pristopa Ekipa Evropa in na ta način prispevati h krepitvi odpornosti proti podnebnim spremembam ter k prehranski in hranilni varnosti. Strategija Global Gateway se izvaja tudi v zelo nestabilnih ali skrajno nestabilnih razmerah, kjer so izzivi, specifični za posamezne razmere, obravnavani s pristopom 360°, vendar je treba z nenehno pozornostjo zagotavljati, da se to počne z občutkom za konflikte ter v podporo bolj prilagojenim in prožnim pristopom, ki specifično obravnavajo nestabilnost. Svet ugotavlja, da v vseh partnerskih državah morebiti ni pogojev za sodelovanje pri partnerstvih v sklopu strategije Global Gateway, in izpostavlja, da razmere, v katerih na naložbah temelječi modeli morda niso primerni ali učinkoviti, terjajo diferenciran pristop EU.
10. Svet tudi priznava, da bi bilo treba v nestabilnih in (po)konfliktnih razmerah posebno pozornost nameniti podpiranju procesov demokratične tranzicije, gospodarski in socialni odpornosti ter krepitvi institucij in skupnosti, s poudarkom na trajnostnosti, vključevanju in prevzemanju odgovornosti na lokalni ravni. Poudarja, da je treba dodatno utrditi celostni pristop EU k zunanjim konfliktom in krizam, pri delovanju pa ostati pragmatičen, a hkrati načelen.
11. Svet poziva Komisijo, naj z državami izvora in tranzita še naprej sodeluje na vzajemno koristen način in v ta namen vzpostavi celovita partnerstva. V zvezi s tem poziva Komisijo, naj razvije trajnostne pristope za večjo usklajenost med razvojno in migracijsko politiko v skladu s pravom EU in mednarodnim pravom, v ta namen pa naj med drugim na trajnosten način obravnava temeljne vzroke nedovoljenih migracij.

12. Svet poziva Komisijo, naj v svoje načrtovanje programov vključi humanitarne, razvojne, stabilizacijske in mirovne pristope ter, kjer je možno, zagotovi usklajenost in dopolnjevanje med zadevnimi projekti, pa tudi njihovo usklajenost in dopolnjevanje z dejavnostmi držav članic, mednarodnih finančnih institucij, Združenih narodov in civilne družbe. Obenem spodbuja tesnejše usklajevanje z drugimi podobno mislečimi donatorji in izvajalskimi partnerji. Ponovno poudarja, da bodo EU in njene države članice svoje intervencije še naprej pripravljale in usklajevale na podlagi skladnosti politik za razvoj.
13. Svet poudarja, da je treba nadaljevati delo v zvezi s celostnim pristopom Komisije k nestabilnosti. V zvezi z nestabilnimi državami, zlasti v zapletenih razmerah, ki jih zaznamuje politični pritisk, Svet poziva k diferenciranemu pristopu. Države članice spodbuja, naj še naprej podpirajo tesno sodelovanje med EU, mednarodnimi finančnimi institucijami/multilateralnimi razvojnimi bankami in Združenimi narodi v nestabilnih razmerah.
14. Svet poziva Komisijo, naj tudi v bodoče izboljšuje zgodnje opozarjanje in preprečevanje konfliktov ter spremljanje in analizo tveganja, da bi prispevala k načrtovanju programov in ukrepanju, ki ga ni mogoče vnaprej načrtovati. Komisijo, visoko predstavnico in države članice spodbuja, naj nadaljujejo in izboljšajo izmenjavo analiz, pregledov in pridobljenih izkušenj ter akcijskih načrtov v okviru pristopa Ekipe Evropa, da bi zagotovile kolektivno učenje ter hiter in usklajen odziv EU in njenih držav članic.
15. Svet spodbuja nadaljnji razmislek o celoviti, na vrednotah temelječi evropski ponudbi humanocentričnega e-upravljanja, ki bo podpirala vzajemno odpornost in digitalno suverenost EU in partnerskih držav.
16. Svet Komisijo, visoko predstavnico in države članice spodbuja, naj v svojih prizadevanjih za komuniciranje in ozaveščanje še naprej podčrtujejo podporo EU odpornosti kot poudarek, da je EU stabilna, zaupanja vredna in zanesljiva partnerica, ki zagotavlja neomajno podporo. Zavzema se za strateško komuniciranje v lokalnih jezikih in prek kanalov, ki so dostopni lokalnemu prebivalstvu.
17. Komisijo spodbuja, naj se pri razmisleku o prihodnosti zunanjega delovanja EU še naprej močno osredotoča na krepitev odpornosti, izboljšanje stabilnosti, podpiranje miru, obravnavanje tveganj v zvezi z zaščito in premagovanje nestabilnosti v partnerskih državah, ne da bi s tem prejudicirala pogajanja o naslednjem večletnem finančnem okviru.